

paa Spholt, at, da disse ikke ved tidligere Valg havde godtgjort, at de havde samme Anskuelse som Statsraaden om deres eget og om Landets Larv, saa havde de derved vist, at de ikke havde den Tillid til Statsraaden, som denne maatte ønske, hans Arbeidere havde til ham, og ligesom Arbeiderne havde fuld Frihed til at stemme paa hvilken Kandidat, de vilde, havde Statsraaden ogsaa Frihed til at antage og afstedige sine Arbeidere, som han vilde. — Uagtet der ikke var lovet Arbeiderne Dagløn for Valgdagen, sit de dog fuld Ugeløn, uden at der blev spurgt, paa hvem de havde stemt. (Sfr. Fol. 10).

Godsforvalter Bonn af Spholt: Han har sagt til Arbeiderne paa Spholt ifølge Statsraadens Ordre, at, ligesom Arbeiderne kunde stemme paa hvilken Kandidat, de vilde, saaledes forbeholdt Statsraaden sig at antage og afstedige sine Arbeidere (Fol. 38).

Gaardejerne Rasmus Larsen af Fuglse og Mads Pedersen af Krønge forklare, at de havde hørt af Arbeiderne paa Spholt, at, hvis de ikke stemte med Statsraaden, vilde de miste Arbeidet, og disse 2de Gaardeiere havde sammen med et Par andre Gaardmand taget under Overveelse, i Forening at opfordre Statsraaden til at tage det ommeldte Tilhold tilbage, men de opgave det, fordi Arbeiderne ansaa Opfordringen for frugtesløs (Fol. 19 og 20).

Husmand Jens Jensen af Krønge: Forvalter Bøfs sagde et Par Dage før Valgdagen til ham og 4 andre Arbeidere, at Statsraaden havde erfaret, at hans Arbeidere ikke hylde hans politiske Anskuelser; men for Fremtiden vilde han ikke støtte dem, der hørte til hans Modstandere eller Hjender. Til en Arbejder sagde Bøfs, at paa Voonen fra Spholt kunde kun tjøve til Valget Folk, som stemte med Statsraaden, da han ikke vilde tjøve for sine Modstandere eller Hjender. Han (Jensen) tjøve med, men stemte ikke, da han ikke vilde stemme paa Stürup, og af Frygt for at miste sit Arbejde turde han ikke stemme paa Pedersen. Dog mistede Ingen sit Arbejde paa Spholt. H. J. Blesmann har udtalt, at han stemte paa Stürup, men han indsaa, at det var en fejl Kandidat. I de nærmeste Dage før Valget blev der mellem Arbeiderne paa Spholt talt om, at 2 Dages Sygdom før og efter Valgdagen ikke skulde fritage for Statsraadens Paalæg (Folio 21).

Husmand Jens Jensen Dahl af Fuglse har berettet om Udtalelserne til Arbeiderne af Godsforvalter Bonn paa samme Maade, som J. Jensen af Krønge om Udtalelserne af Forvalter Bøfs, dog at Bonn antydede, at de vilde miste Arbeidet ved at stemme mod Statsraadens Ønske. Han (J. J. Dahl) blev hjemme under Foregivende af ikke at være rask, men den sande Årsag var, at han ikke vilde stemme paa Stürup og ikke turde stemme paa Pedersen.

Huseier Jacob Henriksen af Krønge: Han har mulig sagt, at han har stemt paa Stürup imod sin Villie og „tvungen Lydighed er ingen Ære“. Han kan ikke huske det, men han forklare, at han har hørt Udtalelserne af Bøfs, og at han stemte paa Stürup, men tidligere har stemt paa Pedersen. (Fol. 60).

Gaardmand Peder Christensen og Gaardejer Hans Holte i Krønge: Nytaarsdag ved Kirken beklagede Husmand Hans Jensen paa Spholt sig over, at Statsraaden vilde betage ham hans Stemmeret, uagtet han havde lagt sine bedste Kræfter paa Spholt, og han var vis paa, at Statsraaden vilde gjøre Alvor af sin Trusel.

Fornævnte H. Jensen indrømmer, at han kan have udtalt sig saaledes: „For ham er det at blive paa Spholt og der faae sit Ophold Hovedsagen; og derfor maa hans politiske Overbevisning og Afstemning høre sig“. (Fol. 60 og 61).

Emed Hoffmann af Fuglse: Han har hørt Arbeidsmand Chr. Markusen sige: at det kunde ikke hjælpe at være syg en Dag, for at undgaa Statsraadens Paalæg og Trusel om Opsigelse af Arbeidet, men man maatte være syg flere Dage før og efter Valget. (Fol. 37).

Proprietair H. Jørgensen til Lille-Spholt: Han har sagt til Husmændene Rasmus Larsen og Christen Rasmussen af Bursø, at han ønskede, at de som hans Arbeidere vilde stemme paa Stürup, men han havde ikke givet Ordre eller Paalæg; han har muligvis sagt, at, naar hans Arbeidere ikke stemte efter hans Ønske, vilde der maaske finde en Omværling Sted, men han har aldrig sagt, at en saadan Omværling ubetinget vilde finde Sted.

Derimod vedstaae nævnte Larsen og Rasmussen, at nysnævnte Jørgensen har givet dem Paalæg om enten at stemme paa Stürup eller miste hans Arbejde, og at dette i alt Fald var Meningen med de Ord, han henvendte til dem angaaende Omværling. (Fol. 12 og 13).

Al Arbeiderne paa Spholt var S. N. Ortman den eneste, som stemte paa Pedersen, men han sit netop ikke Dagløn paa Valgdagen. (Fol. 79).

3. Hovedgaarden Ulriksdal.

Møller i Holeby Petersens Hustru har under et Besøg hos sin Svoger Husmand Lars Andersen i Sløffe hørt af denne, at Forpagter Hanssen paa Ulriksdal havde sagt til ham, at det var bedst, at han tog til Valget, og at den, der ikke vilde arbejde med ham, kunde han ei heller arbejde sammen med, hvilket L. Andersen opfattede i den Mening, at hvis han ikke stemte som Forpagteren, kunde han risikere at miste sit Arbejde hos denne.

Gaardmand D. Larsen i Sløffe har hørt L. Andersens Hustru sige: „Min Mand giver sig